

Sociale veiligheid op school

Veiligheid op school is een thema dat veel in het nieuws is in onze huidige tijd. Voor de Stichting voor Katholiek Primair Onderwijs Amersfoort e.o. (KPOA) is veiligheid op school één van de belangrijkste uitgangspunten. In de visie staat beschreven dat KPOA een vernieuwende en ontwikkelende organisatie wil zijn die vanuit christelijke grondslagen een veilige en inspirerende werk- en leeromgeving aan kinderen en leerkrachten biedt. Het welbevinden van leerlingen en het ontwikkelen van een pedagogisch klimaat staan centraal in het dagelijks handelen van de scholen. Kinderen en leerkrachten worden uitgedaagd om hun talenten zoveel als mogelijk te benutten en te ontwikkelen met extra zorg voor iedereen die dat nodig heeft, waarbij niemand tussen wal en schip valt. Er wordt met hart en ziel gewerkt aan het ontwikkelen van kinderen.

In de wet op het primair onderwijs staat nadrukkelijk beschreven dat scholen de plicht hebben om zorg te dragen voor de sociale veiligheid van leerlingen op school. *Zie kader*

De 17 scholen van KPOA nemen deze plicht vanuit hun visie zeer serieus en zijn er dan ook trots op dat de inspecteur voor het onderwijs, bij de periodieke onderzoeken die regelmatig worden uitgevoerd, aan vrijwel alle scholen van KPOA een 'goed' score heeft gegeven voor dit onderdeel en aan geen enkele KPOA school een onvoldoende.

Eén van de instrumenten die KPOA gebruik om de veiligheid van leerlingen te onderzoeken is het jaarlijks uitvoeren van een leerlingenpeiling. In de komende drie weken wordt deze peiling uitgevoerd onder alle leerlingen van de groepen 5 tot en met 8. In april verwachten we de rapportage en op basis van de resultaten zullen onze scholen een plan van aanpak maken om de veiligheid, indien nodig te verbeteren. De resultaten van de leerlingenpeiling worden aan leerlingen, ouders en leerkrachten teruggekoppeld. Ook zijn ze te lezen op www.scholenopdekaart.nl

Er zijn nog veel meer maatregelen om sociale veiligheid van leerlingen en leerkrachten te vergroten. Zo heeft iedere school een veiligheidsbeleid, heeft KPOA een klokkenluidersregeling en zijn voor het gebruik van social media 10 geboden beschreven. Daarnaast kent iedere school van KPOA een interne contactpersoon, daar kunnen leerlingen of ouders die zorgen hebben, of een situatie willen bespreken terecht voor een vertrouwelijk en persoonlijk gesprek. Is de situatie niet meer bespreekbaar met een medewerker van de school, dan zijn er externe vertrouwenspersonen waar ouders of leerlingen terecht kunnen. KPOA wil op deze manier werken aan een hoge sociale veiligheid op alle scholen.

Per 1 augustus 2015 is voor scholen in het basisonderwijs, voortgezet onderwijs en speciaal onderwijs de wettelijke bepaling over de sociale veiligheid van leerlingen op school in werking getreden. De wet regelt een zorgplicht voor scholen. Er is bepaald dat sprake moet zijn van het voeren van een veiligheidsbeleid, het aanstellen van een coördinator en jaarlijkse monitoring van de veiligheidsbeleving van leerlingen. Dit document geeft een korte beschrijving van de eisen die van toepassing zijn op de monitoring, zoals die in de wet zijn opgenomen.

Veiligheidsbeleid

In de wet staat de zorgplicht van de school centraal. Van scholen wordt verwacht dat ze alles doen wat nodig is om leerlingen een veilige omgeving te bieden. Dit vraagt van scholen dat ze een actief veiligheidsbeleid voeren dat doeltreffend is. Monitoring van de sociale veiligheid van leerlingen geeft daarover informatie. De Memorie van Toelichting bij de wet zegt hierover: "Een school kan pas goed beleid ten aanzien van sociale veiligheid voeren als zij inzicht heeft in de feitelijke en ervaren veiligheid en het welbevinden van de leerlingen. Op basis van monitoring die een representatief en actueel beeld geeft van de sociale veiligheid van de leerlingen, krijgen scholen inzicht in de daadwerkelijke sociale veiligheid op de school." Als de resultaten daartoe aanleiding geven, kan de school op basis van deze gegevens het beleid aanpassen. Het schoolbestuur is hiervoor verantwoordelijk.

Monitoring

De toelichting bij de wet geeft aan welke eisen worden gesteld aan de monitoring door de school. Dat zijn: Betrouwbaar en valide: het instrument moet valide zijn (meet het instrument wat wordt bedoeld) en op betrouwbare manier meten. Daarbij moet het instrument inzicht geven in: • hoe ervaren leerlingen de sociale en fysieke veiligheid op school, • hebben leerlingen te maken met aantasting van de sociale en fysieke veiligheid (zoals door pesten (inclusief pesten via social media), geweld, discriminatie e.d.), • hoe is het gesteld met het welbevinden van leerlingen op school?

Gestandaardiseerd, jaarlijks en representatief: om een goed beeld te kunnen geven is van belang dat een gestandaardiseerd instrument wordt gebruikt, dat tenminste eens per schooljaar onder een representatief deel van de leerlingen wordt afgenomen.

Beschikbaarstelling monitorgegevens: de wet geeft tevens aan dat de school ervoor zorgt dat de monitorgegevens voor de inspectie toegankelijk zijn en beschikbaar worden gesteld, zodat de inspectie inzicht krijgt in de daadwerkelijke beleving van de veiligheid en het welbevinden van leerlingen.